

Majvečji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sunday
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 285. — ŠTEV. 285

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 5, 1919. — PETEK, 5. DECEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII — LETNIK XXVI

PREMOGARSKA STAVKA

BLASTI NAMERAVAJO SPRAVITI PRED ZVEZNO SODIŠČE 84 URADNIKOV NARODNIH IN OKRAJNIN ORGANIZACIJ. — PREMOGARJI NIKAKOR NOČEJO SPREJETI ŠTIRINAJSTODSTOTNEGA POVIŠANJA PLAČE. — ZNAČILNA KONFERENCA V DENVER, COLO. — POROČILO JE POVZETO PO NEWYORKSKEM LISTU "GLOBE".

Indianapolis, Ind., — 4. decembra. — Cela mašinerija justičnega departmента je bila danes spravljena v tek, da se spravi čimprej moreče pred zvezno sodiščem 84 uradnikov narodnih in okrajnih organizacij United Mine Workers, proti katerim so bile vložene tožbe radi criminalnega omalovaževanja sodišča.

Kopije pozivnic je treba predložiti v tork zjutraj, ko bo zaslišal sodnik Anderson prve argumente v tem postopanju.

Uradniki unije, ki žive v sodniščnih okrajih izven Indiane, se bodo morali preseliti v Indiana, nakar jih bo zaslišal sodnik Anderson. Osebni okrajni pravnik Združenih držav. Simms, pravi, da se bo postopanje povprečilo z vso silo in da se bo tikalo slednje, vsakega uradnika, vsakega krajevnega društva, ki se je vdeležilo premogarske stavke.

Položaj z ozirom na premogarsko stavko v Indiani je bil danes jutri neizpremenjen. Opaziti je bilo znamena prvega razkola v vrstah stavkarjev, ko je prišlo obvestilo, da so organizirali premogarji okraju krog Brazil zadružno društvo, ki naj bi obratovalo nek rov, ta akcija pa nikakor ne znači, da bi se majnarji pokorili povelju na ovratek k delu.

Premogarji nočejo sprejeti 14odstotnega povišanja plače, in nobena organizacija namerava dobavljati premog le za oni posebni deli tržave.

Chicago, Ill., 4. decembra. — Priprave za konserviranje zalog kuiva so se danes nadaljevale po celi državi, kajti vedno manjše zapoge premoga so že povzročile vstavljanje številnih industrijskih ter precej trpljenja.

Nekatera večja mesta so že danes občutila pomanjkanje premoga. Iz nadaljnjih mest, trgov in vasi bolj proti zapadu in jugozapadu so skoraj brez premoga, so prišla poročila o dejanskem trpljenju. Treh mestih v Nebraski kurijo ljudje s koruznimi storži ter pozajo celo lesne ograle.

Governerji treh držav, namreč Wyoming, Nebraski in Colorado, so imeli danes skupno konferenco v Denverju v namenu, da napravijo začrt za zadovoljivo razdelitev premoga.

Klub delavskim nemirom v New River premogovnem okraju v West Virginiji je bil ta okraj še danes vedno glavni proizvajalec premoga v Združenih državah. Premogarji v Fairmont podokraju se bodo najbrže še danes vrnili na delo, ker so zadovoljni s 14odstotnim povišanjem plače.

V Kansusu so spravili nekaj premoga na površje prostovoljev, ki delajo pod zaščito državnih in zveznih čet. Slični rovi v Missouri bo pričeli obravati soglasno z gvernerjevo izjavo, če se ne bodo premogarji vrnili na delo pod pogojem, da jim je ponudila vlada.

Eina kompanija državne milice je že v službi v bližini površinskih rovov v Missouri in tri nadaljnje kompanije se nahajajo na poti. Danes se je končal čas dovoljen delaveem, da se vrnejo na delo. Delodajaleci v Iowi so obvestili uniske delavce, da bodo od pondeljka naprej rovi odprtji za katerekoli delavec, če se do tedaj ne vrnejo na delo. Nekateri delodajalci so se pa izjavili proti temu, da bi vrili obravtanje v rovih z neiskusenimi možmi. Opozorjali so v zvezi s tem na smrt šestih mož in na resne poskodbe treh nadaljnih v rovih.

3. Jackson, Ind. Žrte so obstajale iz premogarskih uradnikov in pisarniških uslužbenec, ki so razstrelili slabo pripravljen drill, ko so skušali dobiti premog za svoje peči.

KOPANJE V VINU

Frank Milošič iz Gary, Ind., je napravil tristo galon vina, da kopije v njem svojega otroka.

MANN KOT VODITELJ VĒCINE.

Washington, D. C., 4. dec. — Frank Milošič iz Gary, Ind., je izjavil sodniku A. B. Andersonu, v okrajnem sodišču tekom včerajšnjega zaslišanja, da je napravil tristo galon vina iz rozin, ker je bilo treba kopati njegovo bolno stete vsak večer v dveh galonah alkohola. Milošič je moral priti pred sodiščem pod obtožbo, da ima na svojem domu prepovedan žganjekuh obenem z velikansko zalogo vina. Milošič pa ni mogel prepričati sodnika.

Pretchitava, ki sta jih vprizorila sodnik in okrajni pravnik, so pokazala,

da je vino vredno 30 (t) dolarjev galona in da je bilo Milošiča vsak dan šestdeset dolarjev (t), da je kuriral svoje bolno dete. Milošič je moral plačati šeststo dolarjev kazni, vse sodniške stroške ter bil obsojen razen tega še na šest mesecev ječe.

Sodnik Anderson je pripomnil: — Domnevam, da je to prvič krat v zgodovini sveta, ko je bil zagat. Če ne vedo, kam naj se vsi odšli domov.

ZENSKA, KI JE
SPALA 51 DNI

Zenska, ki je spala eno in petdeset dni, je zopet pričela dajati življnjia in zavesti.

Mrs. Dora Mintz, stara 29 let, iz Bronx, ki je spala z izjemno kratkimi intervali skozi 51 dni, se je zopet prebudi ter ni v tem času dosti izgubila na svoji teži. Dajali so ji pol pinta mleka na dan in nekaj zdrobljenih ginger snaps.

Dr. Gidding, ki zdravi zensko, pravi, da nima nikakih bolečin. Rekel je, da se vedno bolj manže intervalli, tekom katerih je pri zavesti. Pred par dnevi jo je obiskal njen mož, kateremu je govorila na par vprašanj ter mu ponudila zavezniškim vladam mir.

Litvinov je izjavil, da je Lloyd George sicer zanikal sprejem mirovnih pogajanj, da pa so bili zadovoljni predlogi odpodlani od sovjetske vlade brezizvenim brzjavnim potom in da je on sam izdal cirkular na zavezniška poslaništva v Stockholm v imenu svoje vlade, v katerem je ponudil pričetek mirovnih pogajanj.

Gledje narave sovjetskih pogojev je rekel, da jih je objavil William C. Bullitt, katerega je postal predsednik Wilson v Rusiji. Rekel je, da niso bili nikakvi pogoj stavljeni podpolkovniku Le-

strang Molone-u, liberalnemu članu angleške poslanske zbornice, ki je v pričetku preteklega meseca trdil, da ima seznam pogojev, na podlagi katerih bi bila sovjetska ruska vlada pripravljena prizeti s pogajanji za mir. Priporabil pa je, da je bilo ugotovilo podpolkovnika Malone v bistvu isto kot on Mr. Bullitt.

Litvinov je ponovil, da je ruska vlada pripravljena pustiti mejnim državam njih nudyvisnost in da bi bile te države vključene v Veliko Rusijo le v slučaju, da želele tako.

Litvinov je rekel, da bosta imeli Anglia in Amerika velike ekonomski interese v Rusiji, katere lahko sovjetska vlada boljše varuje kot pa katerakoli druga administracija. Rusija se mora oziратi na ti dve deželi z ozirom na svoje potrebe glede strojev različnih vrst.

Končal je takole:

— Prišel je gotovo čas za zavezniške in druge dežele, da se poslužijo sedanje prilike ter pridajo do odločitve.

Mr. Mann je najbolj odličnoosebnost na republikanski strani. Tekom dnevnih sej zavzema enega izmed sedežev, ki so rezervirana za voditelje. Vedno ima poln listino vseh mogočih znakov, da je bilo republikansko vodstvo zavojeno tekom izvrednega zasedanja. Mann, ki je bil poročen o svojih tovarisev za mestno speakerja, je odšel domov, a ne izmed maloštevilnih oseb na republikanski strani, ki se znajo poslužiti parlamentarnih taktik.

Svoje tovarise vleče vsaki dan iz obrejno, jim šepeta nasvetne na uho.

Demokrati so danes trdili, da je njegova navzočnost najboljši znak, da je bilo republikansko vodstvo zavojeno tekom izvrednega zasedanja. Mann, ki je bil poročen o svojih tovarisev za mestno speakerja, je odšel domov, a ne izmed maloštevilnih oseb na neki konferenci stranke, da bi bila dežela ne boljšem, če bi bili

IZJAVA LITVINOVĀ

Litvinov je potrdil predlog Bullitta ter rekel, da so boljseviki dvakrat predlagali mir.

Kodanj, Dansko, 4. decembra.

Maksim Litvinov, tukajšnji sovjetski odpeljancev, kogar naleta je obdržal, da je Francisco Villa, jetnik članov svoje lastne tolpe, ki ga baje drže ter ga hočejo izročiti proti veliki nagradi. Tako civilne kot vojaške oblasti si na vse načine prizadevajo dobiti potrdilo te vesti.

Juarez, Mehika, 4. decembra. — Mehiki uradniki so bili danes tu, kaj se vedno brez potrdila, veste, da je Francisco Villa, jetnik članov svoje lastne tolpe, ki ga baje drže ter ga hočejo izročiti proti veliki nagradi. Tako civilne kot vojaške oblasti si na vse načine prizadevajo dobiti potrdilo te vesti.

Poročilo o vjetju Ville je prislo v neki brzjavki iz Parrala na nekega Cabaliera, superintendenta narodne mehiške zelenicne v Chihuahua City, ki se mudi tu, kaj na inšpekcijem potovanju.

V gotovih krogih dvomijo o resničnosti tega poročila, dočim smatrajo drugi krogci poročilo za skrajno vjetreno, to pa v sled programu Ville, ki sklenil osvetit smrt generala Angelesa, svojega prvega častnika.

Polkovnik Paulino Fontes, general nadzornik mehiške narode, je pretvezo izjavil, da steje nemška armada v resnici osemsto tisoč mož in raditev se je vnel spor med listi.

Pri ameriških okupacijskih četah v Zemčiji, 15. novembra. — (Pisemo poročilo). — Med nemškimi listi so vnel oster boj glede resnične možnosti nemške armade.

Neodvisni socialisti kažejo vedno bolj očito svoje stališče ter ne verjamejo izjavam, katere izdaja sedanja vlada. Časopisi drugih strank pa so se združili ter dolže neodvisne socialistike, da skusajo varati možnosti nemške armade.

Polkovnik Paulino Fontes, general nadzornik mehiške narode, je pretvezo izjavil, da steje nemška armada v resnici osemsto tisoč mož in to število bi bilo možno povečati na dva milijona.

Posledica teh ugotovil je, da je francosko in angleško časopisje začelo zahtevati razorozje Nemčije. To je pa izvralo v nemških listih nadaljnje ogorčene izjave.

Berlinski "Freiheit", glasilo neodvisnih socialistov, pravi, da je le pretvezo izjavil, da steje nemška armada dvesto tisoč mož, soglasno z listom obstaja nemška armada pravzaprav iz osemsto mož in to število bi bilo možno povečati na dva milijona.

Danar nam poslati je najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER, Cortlandt St., New York, N.Y.

KONEC SLEPOMIŠENJA

ZAVEZNKI SO SPREJELI ITALJANSKI NAČRT GLEDE REKE, IN ITALJANSKE ČETE BODO ZASEDLE VSE OZEMLJE, OBLJUBLJENO ITALIJI V LONDONSKI POGODBI. — D'ANUNZIO SE BO UMAKNIL. — SPLOŠNA STAVKA V ITALIJI PREKLICANA.

London, Anglija, 4. decembra. — Soglasno s privavnimi poročili, ki so dospela danes semkaj, so pripravili mirovni zastopniki Amerike Francije in Anglije v Parizu dogovor, katerega bodo predložili Italiji in ki bo, kot upajo, rešil Jadransko vprašanje.

Ameriški državni podstajnik Frank L. Polk in francoski ministri predsednik Clemenceau sta baje že podpisala dogovor in tudi Anglija je pripravljena podpisati ga, nakar bo dogovor izročen italskemu pooblaščencem v Parizu.

Dosedaj še ni znano, kakšne vsebine so predlogi, vendar pa pravijo, da so bili sestavljeni tako, da bodo popolnoma zadovoljili italijanski narod.

Italijanske redne čete bodo zasedle Reko in ozemlje, vključeno v londonsko pogodbo, katero so podpisale leta 1915 Italija, Francija, Anglija in Rusija.

Tako se glasi v poročilu, ki je dospelo danes na Exchange Telegraph Co. iz Rima.

Kapitan Gabriele D'Annunzio se bo umaknil z Reke s svojimi četami, soglasno z določbami dogovora, ki je bil posledica pogajanj med Londonom in Parizom.

Ameriške mornariške oblasti, ki so v zelo tesnem stiku s položajem na Reki, so rekli, da ne vedo ničesar o tem dogovoru.

Rim, Italija, 3. decembra. (Zakaseno.) — V poslanski zbornici je danes socialistični poslane Treves izjavil, da bo splošna stavka končana v sredo o polnici in sicer soglasno s sklepom zveznih delovskih voditeljev. socialistične stranke ter socialističnih članov parlamenta.

NEMŠKA ARMADA

Pravijo, da steje nemška armada v resnici osemsto tisoč mož in raditev se je vnel spor med listi.

Pri ameriških okupacijskih četah v Zemčiji, 15. novembra. — (Pisemo poročilo). — Med nemškimi listi so vnel oster boj glede resnične možnosti nemške armade.

Zakaj imajo Združene države svoje čete v Sibiriji in koliko jih misljijo imeti tam?

Koliko angleških, francoskih, japonskih in italijanskih vojakov je sedaj v Sibiriji?

Ali so vsi draftanti možni sibirske ekspedicije vrnili v Združene države?

Ali je Japonska že pojasnila svoje stališče glede sibirske politike?

DENARNE POSILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Ikvrijemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjam azemerom primerom tudi hitro poslati Istri, na Goriskem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako posiljatev, toda za katke možne zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Vitez iz rdeče hiše

(Le Chevalier de Maison Rouge.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCOSKE REVOLUCIJE

Spisal Aleksander Dumas star.

(Nadaljevanje.)

"Vprašal si me, 'Edo sem', je Hotel sem ravno domov, ko sem nadaljeval mladi mož. 'Nisi imel pravice za to, ker ne zapoveduješ redni patrulji. Toda povedeti ti hočem. Imenjem se Maurice Linley in sem 10. avgusta pri haskotku na Tuilerije zapovedoval batirji. Poročnik sem narodne garde in tajnik. 'Sekeje pravot in prijateljev?' Ti zadostuješ?"

"Ah, občan poročnik!", je edvral voditelj, ki mu je častnik še vedno tiskal meš na goltancu, "to je nekaj drugega. Ce si res to, kar pravis namreč dober patriot."

"O, vedel sem, da se kmalu spoznamo!", je reklo častnik. "To je odgovor mi sedaj ti zakaj je ženska kričata in kaj ste počnalo z njo?"

"Vodili smo jo na stražnico, ker ni imela — proti občanskemu sklepu — pri sebi občanskega listka. Saj vendar ves, da je domovina v nevarnosti in da plapola na mestni hiši črna zastava?"

"Črna zastava plapola na mestni hiši in domovina je v nevarnosti zato, ker korika dvesto tisoč žužev proti Franciji", je odvral Lorin, "ne pa, ker hiti ta ženska po deseti urah po uleah! Toda občinski sklep obstaja in ako bi mi bili povedali to takoj, bi bilo vaše pojasnilo krajše ter nujnejše. Sedaj lahko odvedete to žensko, ako hočete svobodni ste."

"O občan!" je vzkliknila za ženska, ki je z velikim strahom sledila vsej debati ter se oprile Mauriceve roke. "O, občan, ne izročite mi samovolji teh srurovih pol pijačnih tjad!"

"Dobro", je odgovoril Maurice, "Prinimate me pod pozidu in jaz vas sprovedem na stražnico."

"Na stražnico?" je ponavljala ženska, vsa prestrašena. "Na stražnico?"

"Občanka, tata najdete dobre ljudi, katerih se vam ne bo treba dati,"

"Moj gospod!", je odvrala nelažna ženska, stiskajoč častnikovo roko, "ne bojim se več nesrečnega razstreljenja, temveč smrti; ako me odvedejo na stražnico, sem izgubljena."

II.

Neznanca.

V njemem glasu se je skrival toliko strahu, pomembn in nežnostjo, da se je Maurice stresel. Ta tresoci se glas mu je segel kaže električna iskra do stena.

Odviral se je k prostovoljecem, ki so se posvetovali med seboj. Po nihal zato, ker jih je imel en sam človek v pesti, so se očividno posvetovali o tem, kako bi si zopet priborili izgubljena tla. Bilo jih je enes proti enemu: trije so imeli puške, ostali pištote in pikone. — Maurice je imel samo sajt, zato tudi boj ni mogel biti na obeh straneh enak.

Z naslednjim čelom, zaničljive napetimi ustnicami, v rokih potegnjeno sabljo, se je Maurice bojaval z občutki človeka. Li so mu veleli, naj ščiti to žensko, a na drugi strani z občanskimi dolžnostmi, ki so mu svetovali, naj jo izroči temu ljudju.

Nenkrat se je pa oglu Rue des Enfants zasvetilo več puščnih cevi, nakar se je začelo umerno korakajoči patrulje, ki se je opazivale nabiranje ljudi, vstavljal priljubljeno deset korakov pred skupino. Poveljujoči korporal je zaklejal:

"Kdo tam?"

"Prijatelj", je odgovoril Maurice, "prijatelj! Le naprej, Lorin!"

Oni, ki mu je bil namenjen poziv, se je na čelu osmih mož priblizal s hitrimi koraki.

"Eh, ti si, Maurice!", je dejal korporal. "Le čakaj, pomočnik! Kaj počenjaš ob tej uri in uleti?"

"Kakor vidiš, prihajam iz selcev bratov v prijateljev."

"Da, zato, da se povrneš v ono sestra in prijatelje; saj poznamo, kaj nedáš!"

"Ne, ne, prijatelj, ti se motis."

"Ni se vam treba jeziti nad tem

Pekoče grio, bolečine v prisih znamenja influenze.

Dajte grlu in prsim ozivljajočo vdrugitev s

Pain-Expellerjem

ter pokrite prsa z sušenico obvezno. Ne izpostavljajte se potom zanamarjanju prekla vnetjem, pljučnicu, influenci in drugim nevarnim boleznim.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, **35 in 65 centov steklenica**. Pristni ima našo tvorničko znakmo.

"SIDRO"

Ne jemljite nadomestil ali posnutekov.

F. AD. RICHTER & CO.

326-330 Broadway, New York

mejim domnevam, moja lepa nočna ptičica."

Citiral je nato neko pesem, v kateri pesnik opeva Anglijo.

"Ah, ti se iz tega!", je reklo poveljnički prostovoljec, "ti si šesti letnik Pittov, ki je bil plačan od Anglike, ki je..."

"Tisoč", je odvral Lorin, "ti ne razumeš nihčeš o poeziji, prijatelji raje hočete govoriti s teboj v prozi. Čuj! Mi smo krotki in potrepiči vojaki narodne garde, pravi otroci Pariza, kar pomenja da name takoj udariti, ako name žido razgrel kri."

"Madame", je reklo Maurice, "vidite, kaj se dogaja in lahko tuči ugancete, kaj se že bo zgodilo. V petih minutah se bo klalo deset ali dvajset ljudi radi vas. Ali je zadava, za katero so se zavezali vasi zaseštniki, vredna krv, ki se ima prelivati?"

"Gospod", je odgovorila neznanca in sklenila roki, "povedati vam bensem samo nekaj: že dovolite, da me arretirajo, potem nastane iz tega zame in za druge tako nesreča, da in vas raje prosita prebereši, da mi z orožjem sreči in vitez moje truplo v Seine."

"Dobro, moja dame", je odvral Maurice, "jaž jemljem vse naše."

Spatstil je roki lepe neznanke, ki sta dosegli počivali v vlegovih.

"Občani", je reklo narodni gardian, "kot vaš častnik, domoljub in Fraueoz, vam velim, da želite to žensko. In če te kanalizacije samo enkrat, Lorin, takoj hajonetete v roki!"

"Pripravite orožja!" je ukazal Lorin.

"Moj Bog, moj Bog!" je zaprla neznanca, se zavila v kapuco in se naslonila na občestni kamen.

"Moj Bog, obvarujte ga!"

Prostovoljeci so se skušali braniti. Nekdo je ustrežil s pištolem, katere krogla je prodrla Mauricev klobuk.

"Križajte hajonetete!" je zapovedal Lorin.

"Rum, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan, plan."

V tem je nato sledil trenutek,

ko je zmečnjavaj med katero je padlo par strelov. Čuti je bilo tudi vzhlikov in hlevic. Na bližnjih starih so se odprili same dve ali tri okna, ki so se ravnotako hitro pot zaprla.

Prostovoljeci so bili v manjšini in slabše oboroženi, zato so bili takoj premagani. Dva sta bila težko ranjena, širje drugi so bili kaže pritrjeni na steno, vsak z hodalom v prisih.

Maurice, Maurice", je pravil neznanca, "ti se preveč izpostavljaj nevarnosti."

"Ljubi Lorin!", je odvral Maurice, "bodimo pravčeni. Ali je dobra patriotinja, ali pa kaka aristokratinja? Ako je aristokratinja, delamo prav, da jo varjam; ako je pa dobra patriotinja, potem je napačno dolžnost, da jo obvarjujemo nevarnosti."

Patriote so se imenovali pristaši revolucije v nasprotju z aristokratimi, katere so smatrali za izdajatele, ker so hoteli vzpostaviti kraljestvo.

"Odloči se za eno ali drugo, prijatelji, toda takoj!"

"Dobro, novej sedaj parolo!"

"Ali je ne bož zlorabil?"

"Ne, objubljam ti, priznac!"

"No, povsem ti jo. Parola se glasi: Galija in Latetia."

"Občanka", je reklo Maurice,

sedaj sem vam na razpolago. — Hvala, Lorin!"

"Srečno pot!" je pripromil slednji ter urmratal zvest svojemu anakreontskemu okusu:

"Lenora, poznala si greh,

ti rožnat je bil in lep."

Zato zagrešila si ga,

ker je skrivena ti bila je želja na dnu sne.

Povej, ali res je bil tak groznan?"

"Tako, ti jo povem; samo dovolj, da prej opravimo s temi južnimi tukaji."

"Ah, vrata!", je reklo Lorin in se popraskal za ušesa, "da parola... stvar je tak..."

"Torej povej mi jo", je odvral Maurice.

"Ah, občani, občani!" je vzkliknil Lorin, "mi se še spremem!"

"Krogajte se ali ne, pribogu, to nam je vseeno. Mi smo pravi republikanski vojaki, in medtem, ko boste vi patrulirali po uleah, bomo mi prelivati kri na nači."

"Pazite, da ne boste prelivali z med potom, občuni. To se vam zgodi, ako ne boste vladali nego ste."

"Vladost" je aristokratska

čednina, a mi smo sanskioti", so odvrali prostovoljeci. (Sans culottes, beri sanskioti, pomenu brezhljenčniki; to je bila najbolj radikalna stranka revolucionarjev; ki so jih pripadali najnižji sloji.)

"Imate torej dovolj!"

"O ti pes, ti girondist!" je odgovoril poveljnički. (Girondisti so bili pristaši bolj zmerne stranke, ki ni se pretrgala vseh zvez s krajev.)

"Motiš se, ljubi prijatelj!", je odvral Lorin mirno, "mi smo boljji sanskioti nego ti. Spadam v termopliškemu klubu, ki mu, kakor upam, ne bož odrekal patriotsma. Pustite občane, nai odidejo", je nadaljeval Lorin, "oni ne dvomijo o načemu."

"Nato se je galantno obrnil k domu, rekoč:

"Zato ni nič manj resnico, da je ta ženska sumljiva..."

Iz Jugoslavije

Za zgradbo železnice v Prekmurje.

Ker je ves ljutomerski okraj, kakor tudi Prekmurje in severo-zahodni del Medžimurja brez železniške zveze in je mnogo potrebno, da se spoji Ljutomer preko Belatincev z Mursko Suboticom in s progo Pragersko Čakovcem, so župani interesirani občini stavili vladni predlog glede zgradnje nove železnice.

Po tem predlogu naj bi se železnični izpeljali iz Ljutomera čez Stročjo vas pod Staro goro skozi Vuzmetincevo po sodobnemu dolini v Središče. Železnična bi bila velikega gospodarskega pomena, ker teče skozi obljudene kraje, iz katerih se izvaja veliko vina, sadja, lesa, ivine in raznih poljskih produktov. Na Preski, četrtni ure od Vuzmetinceva se je od kralja tudi močna žila črnega premoga, ki raka samo na promet. Po mnenju izvedencev je ves ta kraj polni premoga in se v Stari gori nahaja tudi sol, kjer je več izvirov močno slane vode. Zvezno Ljutomer Središče bi bil vpostavljen važen člen proga Iz Zadre in s tem prek Vuzmetinceva do severa na Češko. Kaj bo ukrepljen v srednji vladni vlade glede zgradnje železnice?

Stolne sanje močnih src so doble živo obliko. Neznenosno tiranstvo, pod katerim je velik del našega naroda ječal, se je strmolilo, raztrgnili udje so postali eno telo, na obzoru se je narod prikazala nada, da si bo mogel zanaprej sam določati način svojega življenja in si zgraditi hram svobode.

Vreden je dan, da ga narod praznuje in zapiše z neizbrisnimi črkami v svojo knjigo.

Zato pošljamo jugoslovanskemu ljudstvu svoj iskren pozdrav čez morje, zeleni mu iz dna srca, da se uresničijo vsi tisti veliki ideali, za katere je bilo žrtvovanega toliko dragocenega življenja, za katere je narod prenašal neizreceno trpljenje, za katere je sel na svojo Golgoto.

Toda ljubezni do svojega naroda v rojstnem kraju ne nosijo ameriški Jugoslovani le na — jezik.

Ne navdušujejo se za narod ob kapiji "vinca rujnega" in ob pozni urki, kadar vre sentimentalnost kakor bolehavo sanjarstvo iz trudnih dñih in se motne oči nezavedno zavijajo s solzama polnočnega navdušenja.

Dovolj je bilo v naši preteklosti deklamacij in umetnega ogrevanja. Začetek naše nacionalne neodvisnosti pomeni novo dobo in ta zahteva — novega dela. Rojstvo ni konec naporov, ni zadnja dosegova ciljev.

Siroka in dolga ne vedno gladka pot se odpira pred njim. Življenje vstaja s svojimi zahtevami in nalogami in živel bo le, kdor posluša njegov močni glas.

Mučenikom, ki so dali svoje najboljše in najdragocenejše kot žrtve za svetli ideal, v katerega so vrjeli, podajmo danes svoj tribut častnega spomina.

Radosti, ki gre izrednemu dnevu, priznavamo spoštljivo zasluženo pravico. Potem pa je treba, da se ozremo po polju, da vidimo, kako leži, kako je pripravljeno, kakšna je setev in česa zahteva bedočnost od naših rok in duhov.

Jugoslavija je doživel svoj rojstni dan.

Ali njen dom še davno ni tak, da bi mogli zapeti visoko pesem in dati skrbni slovo. Vse, črno je nebo na eni strani, kjer so v največji nevarnosti jugoslovanske meje in trepeče na stotisoč jugoslovanskega ljudstva, da bo obojen pod tujo vladljavo, ogrožajoče vse njegove svobode in sam njegov obstanek.

Rešeno habsburškega despotizma strmi v strahu v oči italijanskega imperijalizmu, Sovinistično razvjetetu, in nepristopnemu glasovnemu razumu in pravici.

Se se ni posušila prst na grobovih zadnjih neštetevnih žrtv, in že grozi pošast novih krvavih vojn, ki si jih narod ne želi, a ki se vsljujejo, dokler zatira orložje svobodo in pravico.

GOZDNI ROMAR

VANGOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Na "Glas Naroda" predvadel G. P.

(Nadaljevanje.)

95

Nato se je obrnil proti Don Antoniju ter izgovoril počasi na slednje besede:

— Prelili ste kri in ubili. Zgodilo se vam bo to, kar ste storili drugim. Bog je govoril ter hoče tako.

Fabijan je potegnil svoje bodalec. Solnce je oblikovalo stopo s svojo jutranjo svetlobo in predmeti v njej so metali dolge sence. Svetel blisk se je pokazal na goli ostrini bodalec. Fabijan je potisnil ostrino v pesek.

Bodalec je metalo njegovi dolžni primerne sence.

— Solnce, — je rekel, — bo dočelo trenutek, ki so vam še ostali za življenje. Kakorhitro bo padala ta senca vodoravno, boste stopili pred Sodnika in moja mati bo maščevana.

Globok mir je sledil tem zadnjim besedam Fabijana, ki je po teži burnih, a dolgo zadržanih čustvovanjih bolj omuhnil nazaj na kamn kot pa sedel nanj. Bois-Rose in Pepe sta tudi molče obsedela in vsled tega je obdaljajo obsojenega trikot puške.

Diaz je čutil dobro, da je vse končano ter ni hotel biti navzoč pri izvršitvi smrtni osozobe.

Ne da bi kaj rekel, se je približal Don Štefanu, pokleknil na eno koleno, prijal za njegovo roko ter jo poljubil.

— Molil bom za izveličanje vaše duše. — je rekel konečno, natiho. — Senjor vojvoda Armada, ali me odvežete moje prisegi?

— Da, — je odvral Don Antonio s trdnim glasom. — Pojdite in Bog naj vas blagosloví za vašo bodočnost.

Plemeniti mož se je molče odstranil. Njegov konj je obstal nedaleč od njega. Diaz je odšel proti njemu, prijal konja za uzdo ter se počasi odstranil v smeri proti razvodju.

Medtem pa je opisovalo solnce na vedenju nebu svoj večni krog. Sence so postajale vedno bolj kratke. Črni jastrebi so še vedno kroli nad njimi in izpod meglene strehe gore je bilo čuti zamolko grmenje.

Bled, a edan v svojo usodo, je postal nesrečni grof Mediana pokonci. Zatopljen v zadnje sanje očvidno ni zapalil, da je postal senca vedno bolj kratka. Zunanji predmeti so izginjali pred njegovimi očmi med preteklostjo, ki ni bila več njegova ter večnostjo, ki se bo kmalu odprla pred njim. Njegov ponos je bil še vedno nezlonjen in trdovratno je molčal.

— Senjor grof Mediana, — je pričel Fabijan, ki je hotel vpraviti zadnji poskus. — V petih minutah ne bo metalo bodalec nobene seneve več.

— Ničesar nimam povedati glede svoje preteklosti, — je odvral Don Antonio, — ter se imam pečati le z bodočnostjo mojega imena. Ne motite se glede smisla besed, ki jih boste čuli sedaj. Naj se mi iprikaže smrt v tej ali ome oblik, zame nima ničesar strašnega.

— Jaz čujem, — je rekel Fabijan nežno.

— Ti si že zlomil, Fabijan, — je nadaljeval Mediana, — in prelita kri bo vsled tem dalje visela na tebi.

Fabijan je napravil krenčno strahu.

— Zakaj hočeš omudeževati življenje, katero si komaj pričel? Zakaj nočeš slediti poti, katero ti otvarja nepríčakovana milost? Včeraj si bil še ubog, in brez družine. Bog ti je dal družino v istem času kot ti je podaril veliko bogastvo. Tvoja dedičina ni postala v mojih rokah nič manjša. V dobi dvajsetih let sem dvignil ime Medianov med najbolj slavnima imenoma na Španskem tr sem pripravljen vrnil jih tebi z vsem sijajem, ki sem ga dodal našemu imenu. Vzemni nazaj lastnino, katero ti z veseljem odstopam, kajti moje samotno življenje se mi je zelo zelo težko. Ne odkupi pa si tega z zločinom, katerega te namešljena pravčnost ne bo oprostila in katerega bo do svojega zadnjega dne obžaloval.

— Sodnik, ki sedi na svojem stolu, nima pravice čuti glasnu svojega sreca. Njegova čest, služba, katero vrši državni, ga delata močna. On lahko obžaluje krivega, a njegova dolžnost je obodsiti ga. Ta dva moža in jaz predstavljamo v teh pustinjah človeško pravo. Uničite obdolžbe, ki vas teže, Don Antonio, in med nama obema ne boste vi najbolj srečni. Le nerad stojim tukaj kot obtožitelj, vendar pa ni v moji moči odtegniti se dolžnosti, katero mi nalaga Bog.

— Pomislite dobro, Fabijan, da nočem odpuščanja, temveč pozabljenja. Vspriče takega pozabljenja bi bilo odvisno le od tebe, da postaneš dedič knežje hiše, kot sin, katerega hočem adoptirati. Po moji smrti pa bodo ti naslovni le še prazna beseda.

Pri teh besedah je pokrita smrtna bledica čelo mladega moža. Zavrnil pa je skušnjava ponosa, ki je vstala v njegovem sru ter zaprl svojo usesa zapečljivim glasovom.

— O, Mediana, zakaj ste morali umoriti mojo mater! — je vzklidil Fabijan ter si pokril lice z obema rokama.

Nato pa je vrgel pogled na bodalec, ki je tičalo v pesku ter dostavil s slovesnim glasom:

— Senjor vojvoda Armada, bodalec ne meče nobene seneve več.

Don Antonio je vzdrltel proti svoji volji, kajti mogoče se je spomnil proročke grožnje, katero mu je zaklicala pred dvajsetimi leti grofica Medianana.

— Mogoče, — je rekla, — bo Bog, kateremu se rogate, pripravil nekaj sredji pustinje, kamor niso še nikoli prodriči ljudje, za vas obtožitelj, pričo, sodnika in krvnik!

Obtožitelj, sodnik in priča, vsi so se nahajali pred njegovimi očmi, a kje naj bi bil krvnik? Ni pa majkala nobena stvar pri izpolnitvi strašne napovedi.

Vspriče šuma, ki je prihajal od lomečih se veje, so vse navzoči dvignili svoje oči.

Clovek v mokri, od blata umazani, obleki je prišel iz kroja bombažnega grmičevja. Bil je Kučiljo. Lopov se je bližal z izrazom velike neprisilenosti, čeprav je izgledalo kot da nekoliko šepa. Nove izmed navzočih mož pa ni bil videti presenečen vsled njegovega prihoda.

— Caramba! Torej ste me pričakovali! — je rekel. — Jaz sem hotel še podaljšati najbolj neugodno kopel, ki sem jo kedaj imel.

Voda v tem jezeru pa je tako prokleto mrzla, da bi kljuboval še vecji nevarnosti kot pa se sniti s prijatelji, mesto da bi poginil v njej. K temu še pride, da se je na moji nogi odprla rana, katero sem dobil... pred dolgim, zelo dolgim časom... v svoji mladosti. Senjor Don Štefan, Don Tubureio, vajin najpokornejši skrabnik!

Besede Kučilja so sprejeli vse molče. Čutil je dobro, da igra učenja, ki išče zavjetja v krogu lovskih psov in skušal je vsled tega z nesramnostjo izviti se iz svojega težavnega položaja.

Kanade je vrgel pogled na Fabijana, s katerim je vpraševal, kaj ima opravka inkaj ta dvomljiva oseba, nesramnega in skrivnostnega obraza.

(Dalje prihodnjih)

Tisočeri rešeni.

Seljko bodalnik, ki zdralivo razne bolezni brez uspeha, je končno opoznal, da površna trakulja in drugi črvi njihove bolezni. Če ste upali, imate motno oči, kolobarje krog očes, pokrit jezik, zaago, vetrove v želodcu, omotico, glavobol, zaprte, slab tek, slab občutek v želodcu, amridljivo sapo, veliko nervoznost, hudo bolečine v želodcu in drobu, itd. ne izdajte niti enega cent več, ampak se preprečite v Pittsburgh ter dovolite, da vam bodo ZARKI povzdali resnico. Po naši metodi, brez uhibanja, za dobrino uspeha, ki ga hočete.

PENN LABORATORY
708 PENN AVE 2 nadstropje PITTSBURGH, PA.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvezde.
Ob nedeljah: od 9. do 12. dopoldne.

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

Z nacijonalizacijo zemlje, njenih zakladov, plodov in sil ter produktivnih, prometnih in izmenjivalnih sredstev izpopolnilo smo to, česar ni storil prehod iz fevdalne dobe v sistem, katerega imamo danes. Nacijonaliziranje velepotestev je popolnoma naravnino in za narod koristno, je zahteva današnjega časa in napredka in če se postavimo na statisce, da se nacijonalizira tudi industrija kakor tudi bančni sistem, povzeti se lastnini. Kajk hitro bi se to zgodilo, postane Jugoslavija molzna krava zunanjih kapitalistov in ne bo nikoli imela nobnih virov iz svojih naravnih zakladov, ostala bo na milost in nemilost vratolomnih špekulantov, ki bodo smatrali Jugoslavijo samo za vir dohodkov in takozvalno "dumping ground" za njihove produkte. Zato je potrebno, da država lasti zemljo, vse njene zaklade in industrijo, ter jih daje v posest tistim, ki so do njih opravičeni, ali pa jih bodo eksplorirali v korist cele države, vsega njenega ljudstva in njenih delov. Vsaka država bo moralna pred vsem paziti, da ne bo en del ljudstva izkoriscen drugemu. V ta namen bo treba organizirati producente in konsumente, v katerih organizacijah bo zastojana tudi država kot lastnica. Zadruge bo morda še najbolj odgovarjale tej preuredivosti. In to je predmet, o katerem bodo govorili in ga rešili ekonomski strokovnjaki.

Predno pa prečitam svoj načrt, naj opozorim enjene navzoče na razliko pomena besede lastnika in posest. Država je lahko lastnina zemlje, to je ona ima lastninsko pravico do zemlje, katero da v posest onim, ki jo obdelujejo in dober, da morda še najbolj odgovarjale te preuredivosti. In to je predmet, o katerem bodo govorili in ga rešili ekonomski strokovnjaki.

Vsaka država bo moralna pred vsem paziti, da ne bo en del ljudstva izkoriscen drugemu. V ta namen bo treba organizirati producente in konsumente, v katerih organizacijah bo zastojana tudi država kot lastnica. Zadruge bo morda še najbolj odgovarjale tej preuredivosti. In to je predmet, o katerem bodo govorili in ga rešili ekonomski strokovnjaki.

POPRAVKI IZ SPOMINSKE KNJIGE I. SERIJE.

(Iz glavnega urada J. R. Z.)

Popravki II. del:

Joe Rogaj, Bx 52, Hughes, Okla., \$5.00.

Fr. Kolene, SSPZ, št. 112, Wicker Haven, Pa. \$40.00

Mat. Spolar, SNPJ, št. 165, Wicker Haven, Pa. \$100.00

Ed. Branisch, Cleveland, O. \$5.00.

Frank Kos, Moon Run, Pa. \$5.50.

And. Pire, Wilton, S. D. \$5.00.

Fr. Sklep, Cicero, Ill. \$2.00.

Frank Komotar, E. Moline, Ill. \$10.00.

Sgt. R. Komotar, E. Moline, Ill. \$10.00.

Ant. Mravlja, Moline, Ill. \$5.00.

Br. Bratovič, Moline, Ill. \$5.00.

A. Prelenack, Moline, Ill. \$1.00.

L. Gradišek, Moline, Ill. \$2.00.

Ant. Gradišek, Moline, Ill. \$2.00.

Joe Zorko, Moline, Ill. \$5.00.

John Dvornik, Moline, Ill. \$1.00.

John Mežnarič, Moline, Ill. \$1.00.

St. Buric, Moline, Ill. \$1.00.

Ant. Rihel, Moline, Ill. \$1.00.

Mart. Bukovšek, Moline, Ill. \$5.

Fr. Kovač, Moline, Ill. \$2.00.

Sam Počuča, Moline, Ill. \$1.00.

Fr. Lunko, Moline, Ill. \$2.00.

Jack Breje, Moline, Ill. \$1.00.

Ant. Križnik, Clonsila, Okla. \$40.00.

Peter Kotar, Clonsila, Okla. \$20.

T. Lokaček, Clonsila, Okla. \$10.

A. Medved, Clonsila, Okla. \$6.00.

Igi. Lovše, Clonsila, Okla. \$5.50.

Fr. Kristan, Clonsila, Okla. \$5.00.

J. Widger, Clonsila, Okla. \$5.

John Križaj, Clonsila, Okla. \$5.00.

John Elsigoj, Clonsila, Okla. \$3.

Annie Elsigoj, Clonsila, Okla. \$2.

Jos. Skočil, Clonsila, Okla. \$3.00.

Fr. Bedenčič, Clonsila, Okla. \$1.

A. Jare, Clonsila, Okla. \$1.00.

A. Bedenčič, Clonsila, Okla. \$0.50.

Fr. Peterlin, Clonsila, Okla. \$5.

Ant. Cirar, Clonsila, Okla. \$3.00.

Math Klučevšek, Clonsila, Okla. \$5.00.

Frank Šivie, Clonsila, Okla. \$2.

Mat. Koren, Clonsila, Okla. \$2.

R. Jeglič, Clonsila, Okla. \$2.00.

Fr. Furlan, Clonsila, Okla. \$1.00.

Joe Lovše, Clonsila, Okla. \$2.00.

Fr. Skvarč, Clonsila, Okla. \$2.00.

Geo Verhovec, Clonsila, Okla. \$2.

John Eržen, Imperial, Pa. \$25.00.

Kje je moj sin JANEZ JERŠINOVIČ, doma iz Zaziča, Istra. Jaz pet let ne vam niz o meni, zato prosim, da se mi javi, ker nam doma ne gre prav dobra. — Matija Jéršinovič, Zazid Št. 12, p. Černik, Istra, via Trieste, Italia. (3-6-12)

OPOMIN